

Татарстан Республикасы

Чистай муниципаль районы
Гаделша авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ

2020 елның 30 марта 81/1

Татарстан Республикасы

Чистай муниципаль районның
«Гаделша авыл жирлеге» муниципаль
берәмлеге бюджет процессы түрүндагы
нигезләмәне раслау хакында

Чистай шәһәр прокурорының 2020 елның 03 марта түрүндагы 02-08-03-2020 номерлы
федераль законнарны бозуларны бетерү түрүндагы күрсәтмәсен карап, 2019 елның
26 июлендә кабул ителгән «Россия Федерациясе Бюджет кодексына дәүләт
(муниципаль) финанс контролен, эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын
камилләштерү өлешендә үзгәрешләр кертү түрүнда» гы 199 номерлы Федераль закон
нигезендә Гаделша авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмәне күшымта нигезендә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның Гаделша авыл жирлеге Советының 2014 елның 17 июнендәге «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмәне раслау хакында» 4/1 номерлы каарын;

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның 2015 елның 14 августындағы «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүндагы нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 17 июнендәге 4/1 номерлы Гаделша авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр кертү түрүнда» 28/1 номерлы каарын;

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның 2016 елның 15 апрелендәге «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүнда нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 17 июнендәге 4/1 номерлы Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның Гаделша авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр кертү түрүнда» 12/2 номерлы Гаделша авыл жирлеге Советы каарын;

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның 2017 елның 28 июнендәге «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә бюджет процессы түрүнда нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 17 июнендәге 4/1 номерлы Гаделша авыл жирлеге Советы каарына үзгәрешләр кертү түрүнда» 30/1 номерлы каарын.

3. «Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын тұктатып тору һәм 2020 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәлеше үзенчәлекләрен билгеләү түрүнда» 2009 елның 12 ноябрендәге 367-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындағы 1, 1.1 пунктларында күрсәтелгән акчаларга кагылмый дип билгеләргә.

4.Әлеге каарны билгеләнгән тәртиптә иғълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга(www.chistopol.tatarstan.ru).

5. Әлеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны Гаделша авыл жирлеге Советының бюджет буенча дайми комиссиясенә йөкләргә.

Гаделша авыл жирлеге
башлыгы И.А.Нуретдинов

Гаделша авыл жирлеге Советының
2020 елның 30 мартандагы
81/1 номерлы каарына
1 нче күшымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «ГАДЕЛША АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ

ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясенең бюджет законнары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» гы Федераль законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда» Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районнының «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба-Федераль законы) нигезендә эшләнде, шулай ук Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районнының «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең башка муниципаль хокукый актлары белән Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районнының «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проектын төзу һәм карау, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районнының «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контролльдә тоту, бюджет исәбен алу, төзу нигезләрен һәм тәртибен билгели., бюджет хисаплылыгын карау һәм раслау.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган тәшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәләрендә кулланыла.

2 статья. Жирлек бюджетының хокукый рәвеше

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районнының «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты (алга таба - жирлек бюджеты, жирлек) һәм аның үтәлеше түрүнда хисап Гаделша авыл жирлеге Советының карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты чираттагы финанс елына һәм план чорына төзеләһәм өч елга раслана.

3. Жирлек бюджеты проектын төзу Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районнының «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәманың таләпләрен үтәү белән кабул ителә торган жирлек Советы карарлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек Советының жирлек бюджеты түрүндагы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, жирлек бюджеты түрүндагы каарarda башкасы карапмаган булса, финанс елының 31 декабре буенча гамәлдәбула.

5. Жирлек бюджеты түрүндагы карар билгеләнгән тәртиптә имзасалынганнан соң 10 көннән дә соңға калмыйча рәсми рәвештә бастырып чыгарылыргатиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын төзу һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзу Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла

2. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә Россия Федерациясе бюджет классификациясенең бюджетка караган жирлек өлкәсендә билгеләү, детальләштерү һәм куллану тәртибен ачыклау керә.

3. Гаделша авыл жирлекенең Башкарма комитеты тәп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керем төрләре буенча подвидлар кодлары исемлеген раслый.

4. Гаделша авыл жирлекенең Башкарма комитеты жирлек бюджетының максатчан маддәләре исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

4 статья. Бюджет процессының принциплары һәм этаплары

1. Россия Федерациисе Жирлек бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациисе бюджетсистемасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- 1) жирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) жирлек бюджетын үтәү;
- 4) жирлек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисаплылыгын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

1) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Гаделша авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы (алга таба - жирлек башлыгы);

2) Гаделша авыл жирлеге Советы (алга таба текст буенча - жирлек Советы);

3) Гаделша авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - жирлек Башкарма комитеты);

4) Контроль-ревизия комиссиясе;

5) баш урнаштыручылар, бюджет акчаларын бүлүчеләр;

6) төп администраторлар, бюджет керемнәре администраторлары;

7) төп администраторлар, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының;

8) бюджет акчаларын алучылар.

2. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турыйнагы хисапны карый һәм раслый;

2) жирлек бюджеты чыгымнарының муниципаль минималь социаль стандартларын һәм башка нормативларын раслый;

3) жирле салымнар һәм җыемнар кертә, алар буенча ставка күләмнәрен билгели һәм аларны түләү буенча законнар тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә ташламалар бирә;

4) заемнарының максатлары, рәвешләре, суммалары турыйнда караплар кабул итә;

5) жирлек бюджетын үтәүненә аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп тора;

6) жирлек бюджетының үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыручы органнарының хокукый статусын төзи һәм билгели;

7) депутатларның, жирле үзидарәнен сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларының үз вәкаләтләрен дайими нигездә башкаручы, муниципаль һәм башка хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;

8) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

9) Россия Федерациисе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациисендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турыйнда» гы 131-ФЗ номерлы Федераль законы, 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациисе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турыйнда» гы 6-ФЗ номерлы Федераль законы, Россия Федерациисенең башка норматив хокукый актлары, жирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендәбашка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Жирлекнең Башкарма комитеты:

1) жирлек бюджеты проектын төзүне, жирлек бюджетының үтәлешен, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен жыюны тәэммин итә;

2) жирлек Советы раславына жирлек бюджеты турыйнагы карап проектын һәм аның үтәлеше турыйнагы хисапны тәкъдим итә;

3) жирлек бюджетының үтәлешен оештыра;

4) жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле материалларны һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындағы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) жирлек Башкарма комитетының финанс ресурслары белән эш итә;

6) Россия Федерациясе Бюджет законнары, жирлек Советы карарлары нигезендә жирлек бюджеты үтәлеше өчен җаваплы;

7) жирлекнең социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәлеше турындағы отчетларны раслау турында жирлек Советына билгеләнгән тәртиптә кертә;

8) жирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар жәлеп иту турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи;

9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) шәһәр бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитларын, муниципаль гарантияләрне алучыларның финанс хәлен тикшерә;

11) жирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсендә алыш баруны гамәлгә ашыра;

12) жирлек бюджеты үтәлешен алдан, агымдагы һәм алга таба тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

13) жирлек бюджеты чарапары белән операцияләр башкара;

14) жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;

15) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алучылардан әлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйле башка белешмәләрдән файдалану турында билгеләнгән формалар буенча хисап бирүләрен таләп иту хокукуна ия;

16) кредит оешмаларыннан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында белешмәләр ала;

17) бюджет канунчылыгының ачыкланган хокук бозуларын бетерү таләбе белән бюджет процессының баш бүлүчеләргә, боеручыларга һәм жирлек бюджеты акчаларын алучыларга тиешле дәрәжәдә үтәлмәве турында кисәтүләр чыгара һәм аларны бетерүне тикшереп тора;

18) билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс контроле органнары күрсәтмәләре буенча, баш бүлүчеләрнен, жирлек бюджеты акчаларын алучыларның максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган бюджет акчалары күләмендә шәхси счетларыннан акчаларны күчерә;

19) бюджет законнары нигезендә шәһәр бюджетын алучыларның барлык счетларыннан бюджет кредитлары рәвешендә бирелгән акчаларны, алар буенча кире кайтару срокы тәмамланган акчаларны, шулай ук бюджет кредитларыннан файдаланган өчен түләнергә тиешле процентларны төшереп калдыра;

20) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга җаваплылык чарапарын куллана,

21) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның, баш урнаштыручыларның һәм аларның жыелма реестрын алып бара;

22) бюджет йөкләмәләре лимитын төп бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм турыдан-туры алучылар өчен билгели һәм раслый;

23) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләренә житкерү тәртибен билгели;

24) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет месьәләләре буенча үзара мәнәсәбәтләрне гамәлгә ашыра;

25) бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик затның һәм муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэммин иту ысулы буларак бирелә торган банк гарантиясенең ышанычлыгын (ликвидлыгын) бәяләү тәртибен билгели;

26) Россия Федерациясенең бюджет законнары, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Контроль-ревизия комиссиясе түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясөн һәм нәтижәлелеген билгеләүгө юнәлдерелгән нәтижәлелеген аудит буенча;

2) жирлек бюджетты түрүндагы каарлар, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукий актлары проектларын, шул исәптән жирлек бюджетының күрсәткечләренең (параметларының һәм характеристикаларының) нигезлелеген тикшерү буенча;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең баш администраторлары, эчке финанс аудиты бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) (алга таба - ГРБС).

6.1. Жирлек бюджетының ГРБСы жирлек Башкарма комитеты булыш тора.

6.2. ГРБС түбәндәгэ бюджет вәкаләтләренең ия:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэммин итә;

- үзенә буйсынган эш би्रүчеләренең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

- бюджет йөкләмәләренең һәм бюджет ассигнованиеләренең расланган лимитлары чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алыш бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

- бюджет язмасын төзи һәм алыш бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындан курсәтмә би्रүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуынданагы бюджет учреждениеләре бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәр төзи;

- субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм бюджет законнарында билгеләнгән башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшереп торуны тәэммин итә;

- үз эшчәнлеге өлкәсендә ведомство финанс контроле оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- бюджет акчаларын алучыларның үз буйсынуынданагы акчалата йөкләмәләре буенча жирлек исеменнән тиешенчә жавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6.3. Жирлек бюджетының ГРБСы судта жирлеккә карата дәгъвалар буенча жавап биричә вәкиле сыйфатында жирлек исеменнән чыгыш ясый:

1) жирле үзидарә органының яисә әлеге органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстводан тартуы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органы актларын чыгару нәтижәсендә каплау түрүнда;

2) ведомство буйсынуынданагы бюджет учреждениеләренең акчалата йөкләмәләре буенча субсидия жаваплылыгы тәртибендә күрсәтелә торган;

3) муниципаль берәмлеккә карата федераль закон нигезендә тиешле гавамихокукый белем мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыручи орган Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш урнаштыручының вәкаләтләрен тапшыра торган башка дәгъвалар буенча.

7. Жирлек бюджетының бюджет акчаларын (алга таба - РБС) бүлүчесе - бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү хокукына ия жирле үзидарә органы, бюджет һәм автоном учреждениеләр.

РБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын алучыларга бүлеп бирә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;
- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансферларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртибен алучылар тарафыннан үтәүне тәэмин итә;

- бюджет акчаларының тиешле баш бүлүчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчалары баш урнаштыручының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) үзенә буйсынган жирлек бюджеты керемнәренең администраторлары исемлеген төзи;

2) урта сроклы финанс планын яисә жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәклө белешмәләрне тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;

4) жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторын формалаштыра һәм аның бюджет хисабын тапшыра;

5) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары булган һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

6) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганаклары исемлеге нигезендә жирлек бюджеты керемнәре чыганаклары реестрын үзенә беркетелгән керем чыганаклары буенча алып бара.

9. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) алар буенча бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарыйлуын исәпләүне, исәпкә алуны һәм тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр буенча бурыйч, пенялар һәм штрафлар түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карап кабул итә һәм йөкләмәне Федераль казначылык органына Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпләү (төгәлләштерү) турында карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбернамә тапшыра;

5) жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторына жирлек бюджеты

көрөмнәренең баш администраторы тарафыннан билгеләнгән белешмәләрне төзи һәм тапшыра;

6) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

7) 2010 елның 27 июнендәге «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында»ғы 210-ФЗ номерлы Федераль законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында дәүләт мәгълүмат системасына Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының көрөмнәрен формалаштыру чыганаклары булган физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча түләү өчен кирәклө мәгълүматны, шулай ук башка түләүләрне тапшыра.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә караган администраторлары исемлекләрен төзи;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлый);

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләренең адресслылыгын һәм аның карамагына бүләп бирелгән ассигнованиеләрдән файдалануның максатчан характеристын тәэммин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлый);

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнең тулышыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджеттан көрөмнәр һәм түләүләр тәэммин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) тиешле баш администратор тарафыннан билгеләнгән жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары очрагында һәм тәртибендә жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) әлеге Нигезләмә һәм алар нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

12. Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет катнашмасын төзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәлелеген, максатчан файдалануын тәэммин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш күрсәтмә бирүчегә (курсәтмә бирүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлық исәбен алып баруны тәэммин итә);

6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш күрсәтмә бирүчегә (курсәтмә бирүчегә) бюджет акчалары хисабын тапшыра;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда кабул ителгән башка вәкаләтләрне башкара.

13. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченен (курсәтмә бирүченен), жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре, жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанс контролен гамәлгә ашыру һәм эчке финанс аудитын финанслау чыганакларының баш администраторының (администраторының) Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

6 статья.Жирлек бюджеты керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм салымнар һәм жыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив-хокукый актлары нигезендә төзелә.

2. Жирлек Советының жирле салымнарны билгеләү турындагы, жирле салымнар турындагы каарга үзгәрешләр кертү турындагы каары, жирлек Советы каарлары жирлек бюджеты керемнәрен үзгәртүгә китерүче бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган жирле салымнар билгеләү турындагы каары чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган каарлар чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы каар проекты жирлек Советына кертелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Жирлек Советы каарларында чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында каар кертелгән көннән соң кабул ителгән Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы каарына үзгәрешләр кертүне күздә tota торган каарлар жирлек Советының курсәтелгән каарларының үз көченә керүе турында киләсе елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк түгел, чираттагы финанс елыннан да иртәрәк булмаска тиеш.

4. Бюджетның салым булмаган керемнәре чыганаклары булып торучы түләүләр норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлар, шартнамәләр аларны исәпләү тәртибе, күләмнәре, сроклары һәм (яисә) аларны түләү шартлары турындагы нигезләмәләрне күздә тотарга тиеш.

7 статья.Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимиите органнарының, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәлеше Россия Федерациясе законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә тубәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр курсәту, шул исәптән муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкарууга, хезмәтләр курсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре биру;

4) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга субсидияләр биру;

5) бюджетара трансферлар биру;

6) муниципаль бурычка хезмәт курсәту;

7) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны түләту турында жирлеккә карата дәгъвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләргә бюджет ассигнованиеләре керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэммин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэммин итүгә субсидияләрне дә керту;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезе;

4) муниципаль ихтияжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэммин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән түбәндәге максатларда:

- физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәту;

- дәүләт оборона заказы қысаларында кораллану, хәрби һәм махсус техника, житештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мәлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;

-муниципаль матди резервка товарлар сатып алу;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәэммин итү түбәндәгеләрне үз әченә ала:

- җирле үзидарә органнары хезмәткәрләренен, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләрнен, хезмәткәрләрнен башка категориядәге хезмәткәрләренен хезмәт хакы, хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтияжлар өчен товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту өчен түләү;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр түләү;

- Эшчәнлеген башкарганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алыш, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында башкарылачак.

6. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) күрсәтелгән муниципаль хезмәтләрнен (башкарыйлан эшләрнен) сыйфатын һәм (яисә) күләмен (эчтәлеген) характеристлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль биремнең үтәлешен тикшереп тору тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремне башкару түрүндагы хисаплылыкка таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәту тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәту каралган очракларда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә инч чик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда күрсәтелгән бәяләрне (тарифларны) билгеләү тәртибе.

Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенең бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә

муниципаль биремне үтәүгө субсидияләр күләмен билгеләу өчен жирлек бюджеты проектын төзегендә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгө (эшләр башкаруга) муниципаль йөкләмә муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль учреждениеләр тарафыннан эшчәнлекнәң төп тәрләре сыйфатында жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә курсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлеге нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәэммин итү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэммин итү күләме, эшчәнлекнәң билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль хакимият органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган тәртиптә, муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы каары буенча муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючының вәкаләтләре һәм муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэммин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары файдаланыла.

7. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтарту, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарьыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль контрактлар, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Жирлек Советы каарында жирлек бюджеты турында жирлек бюджетыннан акчалар бири шартлары билгеләнергә мәмкин, алар нигезендә мондый акчалар жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә бирелә.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр, алышмаган керемнәрне каплау һәм (яисә) товарларны житештерүгө (саткан товарлардан тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясындагы 7 пунктында күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар житештерүчеләргә, эшләр, хезмәтләр күрсәтүчеләргә субсидияләр жирлек бюджеты турында жирлек Советы каарында һәм аның нигезендә жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукый актларында яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында караган очракларда һәм тәртиптә шәһәр бюджетыннан бирелә.

10. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мәлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алыш, алар муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәэммин итүгә субсидияләр караган.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мәмкин.

Әлеге пунктның беренче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бири тәртибе жирлек башкарма комитеты каары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бири күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе жирлек башкарма комитеты каары белән билгеләнә.

11. Халыкны социаль тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру

максатларында товарлар, әшләр, хезмәтләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итү гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләрнең һәр тере буенча аерым-аерым карала.

12. Муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына инвестиция проекты рәвешендә бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы каарлар жирлек башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Жирлекнең капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капиталъ кертемнәре программасына кертелгән бер миллиард сумнан артык смета бәясе инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек бюджетында чагылыш таба.

Жирлекнең муниципаль милкендәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре смета бәясе 100 миллион сумнан артык булган инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең капиталъ кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан артык сумманы чагылдыра һәм жирлекнең жыелма бюджет росписы составындагы жирлек бюджеты турындагы каарда һәр инвестиция проекты буенча аерым чагылыш таба. Жирлекнең муниципаль милкендәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре смета бәясенең инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең капиталъ кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан да кимрәк суммада жирлек бюджеты турындагы каарда чагыла.

Инвестиция проектлары нигезендә финанслашу гамәлгә ашырыла торган муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбеннән жирлек бюджеты турындагы каар нигезендә чыгымнарның ведомство структурасы составындагы һәр инвестиция проекты буенча аерым расланырга тиеш.

Төп акчаларга капиталъ кертемнәр рәвешендә муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокуку барлыкка килүгә кiterә, ул мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында Россия Федерациясе законнары нигезендә рәсмиләштерелә.

Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милекнең Россия Федерациясе гражданлык законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә торган хокуку барлыкка килүгә кiterә. Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капиталъ төзелеш объектларына

һәм (яисә) күчемсез мәлкәт объектларын сатып алуға бюджет инвестицияләрен бирү турындағы каарлар жирлек башкарма комитетының норматив хокукий актлары рәвешендә алар билгеләгән тәртиптә кабул ителә.

Әлеге статьяның 1 пунктында курсәтелгән юридик затларга тәкъдим итүгә планлаштырылуучы бюджет инвестицияләре (әлеге статьяның 1 пунктында икенче абзацында курсәтелгән бюджет инвестицияләреннөн тыш) әлеге каарга аерым күшымта буларак бюджет турында каар белән раслана, анда юридик зат, бирелә торган бюджет инвестицияләренең күләме һәм максатлары курсәтелә.

Жирлек башкарма комитеты һәм юридик зат арасында әлеге статьяның 1 пунктында курсәтелгән шартнамә жирлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашулы турында килешү бюджет турындағы каар үз көченә көргән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге статьяның 1 пунктында курсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйле рәвештә тәзелгән шартнамәләргә карата таләпләр жирле бюджет акчалары исәбеннән билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестицияләрен тапшырмау өчен нигез булып тора.

15. Хужалық алып бару хокуқына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү муниципаль унитар предприятиеләр турындағы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенең устав фондын тиешле дәрәжәдә арттыруга кiterә.

Муниципаль унитар предприятиегә хокукка нигезләнгән оператив идарә итү, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә хокуқындағы тәп средстволар, муниципаль унитар предприятие, автоном һәм бюджет учреждениесенең хакын тиешенчә арттыруга кiterә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрен бирү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

16. Муниципаль милектәге капитал тәзелеш объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

8 статья. Жирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар
Жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:

муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының

44.10 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;

башка бюджетара трансфертлар.

9 статья. Жирлек бюджетыннан муниципаль берәмлек бюджетларына субсидияләр.

1. Жирлек Советы каарларында каралған очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органдары вәкаләтләрен үтәгендә барлыкка килә торган чыгым йәкләмәләрен уртак финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда курсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары, жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртиптә тәзелә торган жирле администрацияләр арасындағы килешүләр белән билгеләнә.

10 статья. Жирлек бюджетыннан субсидияләр

1. Татарстан Республикасы бюджетына жирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

11 статья. Чистай муниципаль районы бюджетына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансферлар.

Жирлек Советы каарларында каалган тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансферлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансферлар бирелергә мөмкин.

12 статья. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек башкарма комитеты резерв фондын төзү күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советының һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме жирлек Советы каары белән жирлек бюджеты турында билгеләнә һәм әлеге каар белән расланган чыгымнарын гомуми күләменен өч процентыннан арта алмый.

4. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнары финанс белән тәэммин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен уздыруга һәм стихияле бәла-казаларның һәм башка гадәттән тыш хәлләрнен нәтижәләрен бетерүгә бәйле башка чарапарга жибәрелә.

5. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре жирлек бюджеты составында каалган жирлек башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча файдаланыла.

6. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләрен куллану турындагы хисап бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында каалмаган чыгымнары гамәлгә ашыру

1. Әгәр муниципаль хокукый акт гамәлдәге чыгым йөкләмәләре төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны күздә tota торган булса яисә аны кабул иткәнче бер генә гавами-хокукый берәмлек тарафыннан да үтәлмәгән чыгым йөкләмәләренен яңа төрләрен керту күрсәтелгән муниципаль хокукый акт, шул исәптән финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына тапшыру тәртибе кирәк булган очракта, чыгым йөкләмәләренен яңа төрләрен башкару чыганакларын һәм тәртибен үз эченә алырга тиеш.

2. Чыгым йөкләмәләренен яңа төрләрен кабул итүгә яисә чыгым йөкләмәләренен гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга бюджет турындагы каарга тиешле бюджет ассигнованиеләре керту шарты белән чираттагы финанс елы башыннан йә агымдагы финанс елында, бюджетка өстәмә керемнәр чыганаклары булганды һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартканда, жирлек Советы каарына тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң гына бюджет ассигнованиеләрен бүлеп бирү гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья. Жирлекнен чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнен чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтиҗәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлар кабул иту жирле үзидарә органнарын, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча муниципаль берәмлек тарафыннан шартнамәләр (килешүләр) төзүне хәл итәргә хокуклы;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул иту;

3) муниципаль учреждениеләр тарафыннан жирлек исеменнән шартнамәләр (килешүләр) төзу.

2.Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пункктларында күрсәтелгән жирлекнәң чыгым йәкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мәстәкыйль билгеләнә һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары һәм үз керемнәре исәбеннән башкарыла.

3. Жирлекнәң әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән чыгым йәкләмәләре Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә раслана.

Тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар муниципаль берәмлекнәң күрсәтелгән чыгым йәкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәклө өстәмә чыгымнарны финанс яғыннан тәэммин иту артып киткән очракта, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары һәм үз керемнәре исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарының федераль органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне хәл иту белән бәйле чыгым йәкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы түгел.

5. Жирле үзидарә органнары дәүләт хакимиятенәң башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз финанс чаралары (бюджетара трансферлардан тыш) булганда гына үз компетенцияләреннән тәшереп калдырылмаган мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле чыгым йәкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

6. Жирлекнәң чыгым йәкләмәләре реестры жирлекнәң башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алыш барыла.

15 статья.Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Жирлек бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында дефициты, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләрне үтәп, жирлек бюджеты турындагы карап белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренең расланган күләмен һәм (яисә) салым керемнәренең өстәмә нормативлары буенча керемнәрен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелгән очракта, шәһәр бюджеты кытлыгы, кертемнәренең расланган күләмен һәм (яисә) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре керүне исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренең еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек Советының жирлек бюджеты турында карапы белән бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары составында акцияләрне сатудан кергән керемнәр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре ачыкланган һәм (яисә) жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, жирлек бюджеты кытлыгы күрсәтелгән керемнәренең суммалары чикләрендә әлеге пункт белән

билгеләнгән чикләуләрне һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметүне арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты кытлығы әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләуләргә туры килергә тиеш.

16 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Акчалата йөкләмәләр буенча бурычлы кеше жирлек алдында билгеле бер датага акчалата йөкләмәләр нигезендә түләргә тиешле акчалар суммасы жирлек алдында тора.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрбуенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алуда исемлек исемлекләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе) билгеләнә, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклар керми.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэммин итә торган килешүләрне исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Шартнамә белән башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдында акча суммасының жирлек бюджетының бердәм счетына күчерелгән көненнән башкарылган дип санала.

17 статья. Жирлек бюджеты кытлығын финанслау чыганаклары

Жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйыммәтлекәгазыләрне урнаштырудан көргән чараплар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чараплар арасындааерма;

җәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмалары кредитлары арасындагы аерма;

Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары аермасы;

тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет чарапларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәрту;

жирле бюджет кытлығын эчке финанслауның башка чыганаклары.

Жирлек бюджеты кытлығын эчке финанслауның башка чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм жирлек милкендәге капитал салуда катнашуның башка рәвешләреннән көрүләр;

жирлек бюджеты чараплары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәү өчен жибәрелә торган акчалар күләме;

Россия Федерациясе валютасында жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен каплауга юнәлдерелә торган чараплар күләме;

юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бюджет кредитлары кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек чарапарын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә иту операцияләрен үткәргәндә жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәй счетка күчерелгән акчалар арасында аерма.

Жирлек Советының хокукий акты билгеләгән күләмдә агымдагы финанс елы башына жирлек бюджетының калган средстволары агымдагы финанс елында жирлек исеменнән тәзелгән товарларны китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен тәзелгән муниципаль контрактлар өчен түләүгә шуши муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында, жирлек бюджеты турында каар белән караплан очракларда күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә жибәрелергә мөмкин.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттагы акчаларның калган өлешләре белән идарә иту операцияләре составына жирлек булган һәм үз счетларына жирлек булган һәм Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Федераль казначылык территориаль бүлегендә ачылган оешмаларның акчаларын җәлеп иту һәм кире кайтару Россия Федерациясе законнары нигезендә кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән Россия Федерациясеннән һәм жирлек тарафыннан кире кайтарылган бюджет кредитлары арасында аерма;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукун барлыкка китергән очракта, максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирлекнән муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлтелә торган акчалар күләме.

18статья.Жирлекнән муниципаль бурычы

1. Жирлекнән бурыч йәкләмәләре түбәндәге формаларда булырга мөмкин:

1) жирлекнән кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютаһында кредит оешмаларыннан алынган кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютаһында курсәтелгән жирлек гарантияләр(муниципаль гарантияләргә);

6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясенең чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йәкләмәләренә.

2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджет кредитлары буенча тәп бурыч күләме;

3) җәлеп ителгән жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар буенча тәп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йәкләмәләр күләме;

5) жирлекнән юкка чыгарылмаган башка бурыч йәкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) йөклөмөләре Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль кыйммәтле көгазъләрбуенча бурычның номиналь күләме;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджеткәжәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча тәп бурыч күләме;

3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча тәп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль гарантияләр буенча йөклөмөләр күләме;

5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөклөмөләре күләме.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән кешетарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча тәп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек тарафыннан чит илвалютасында бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөклөмөләр күләме.

Жирлекнең озак сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озаксроклы (биштән алып 10 елга кадәр) йөклөмөләре булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль бурыч йөклөмәссе жирлек Советының муниципаль хокукий актларында бүтәне каралмаган булса (кредит шарты белән билгеләнгән йөклөмөләр һәм жирлекнең муниципаль хокукий актлары белән башкарылмаган) муниципаль бурыч йөклөмәссе муниципаль бурыч шарты белән каралган йөклөмәне кире кагу датасыннан соң өч ел дәвамында туктатылган дип санала һәм, әгәр жирлек Советының муниципаль хокукий актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөклөмөләре муниципаль гарантияләрне туктату нигезе булган вакыйгалар (хәлләр) килеп житкәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм курсәтелгән вакыйгалар барлыкка килү (һәҗүм итү турында белешмәләр алу) дәрәҗәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Элеге статьяның 5 пунктының беренче абзацында курсәтелгән чорлар узгач, жирлек башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль бурыч йөклөмөләрен муниципаль бурычтан исәптән чыгару турында муниципаль хокукий акт чыгара.

7. Муниципаль бурычтан исемлек, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исемлек суммасын чагылдырмыйча, Россия Федерациясе валютасында курсәтелгән муниципаль бурыч йөклөмөләренен төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен кыскарту юлы белән гамәлгә ашырыла.

8. Элеге статьяның 5 пунктнандагы, 6 һәм 7 пунктларыннадагы беренче абзацының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөклөмөләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөклөмөләренә кагылмый.

9. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөклөмөләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

10. Муниципаль кыйммәтле көгазъләрне чыгару (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмашу нәтиҗәсендә алынган) аларны эмитацияләүче орган тарафыннан, юкка чыгару датасы башланганчы, муниципаль кыйммәтле көгазъләр эмиссиясе шартлары нигезендә сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр) курсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле көгазъләр Эмитенты, аларны юкка чыгару датасы башланганчы, сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка

операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазыләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

19 статья. Муниципаль алышмалар

1. Жирлекнең муниципаль эчке алышмалары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исеменнән заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп иту аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Жирлек муниципаль тышкы алышмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек исеменнән жирле бюджеткакредитлар жәлеп иту аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында чагылыш тапкан Россия Федерациясе каршынданда Жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алышмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслаумаксатларында гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек исеменнән Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек Уставы нигезендә муниципаль алышмаларны гамәлгә ашыру хокукуна авыл жирлеге Башкарма комитеты ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрне урнаштыру тубәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) Жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча срогы чыккан бурычы булмау;

2) Жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгели торган дәрәҗәдән тубәнрәккредит рейтинги алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торганюридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы заттан.

6. Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртacha булганзаемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алышмаларны гамәлгә ашырырга, районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга кiterə торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләрбираергә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындағы 5 пунктында каралган, жирләүне бурыч тотрыклылыгы дәрәҗәсе тубән булган заемщиклар төркеменә кертергә мөмкинлекбиргән дәрәҗәләргә кадәр муниципаль гарантияләр бираергә хокуклы түгел.

7. Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртacha дәрәҗәсе булган заемщиклар төркеменә керткән очракта муниципаль хисаплашулар муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы үзләштерүләр программалары, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына бираергә хокуклы.

8. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булганзаемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алышмаларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындағы 5 пунктында каралган Жирлекнең бурычтотрыклылыгы күрсәткечләре күрсәткечләрен арттыруга кiterə торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бираергә хокуклы түгел.

9. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булганзаемщиклар төркеменә керткән очракта, кредит

оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәмкыйммәтле кәгазыләр урнаштыру юлы белән муниципаль эчке үзләштерүләрне Жирлекнен бурычйөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук Россия Федерациясе бюджетсистемасының башка бюджетларыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пунктында каралган түләүгә сәләтлелекне торғызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджеткредитлары рәвешендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булганзаемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышки алымаларны гамәлгә ашырырга һәмчит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

11. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы тубән булганзаемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алымаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль эчке алымалар, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чираттагы финансельнина һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук курсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына Россия Федерациясе валютасында бирергә хокуклы.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында каралган Жирлекнен түләү сәләтен торғызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджетсистемасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча жирлекләрийөкләмәләрен реструктуризацияләү рәхсәт ителми.

20 статья. Жирлекнен алымаларны чит ил валютасында күчерү белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясенең чит ил валютасында алган акчаларын Россия Федерациясенән алышп, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алышп, чит ил кредитларыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 статья. Муниципаль алымаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алымалар алуның ин чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышки алымалар программылары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнең җыелма күләме анлашыла.

2. Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алышп, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышки алымалар программылары белән билгеләнә һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелә торган акчаларның гомуми суммасыннан артмаска тиеш, һәм жирле бюджет турындагы карап белән тиешле финанс елына расланган жирлекнен бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында Жирлек акчаларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, агымдагы финанс елына салымнарның ин чик күләмен киметеп, курсәтелгән арттырып жибәрүгә юнәлдерелгән максатларга юнәлдерелергә тиеш.

22статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карап белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкыбурычның (Жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре, елның 1гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан килүче елның 1 гыйнварына(чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге,чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (чит ил валютасында муниципаль гарантияләрбуенча йөкләмәләр булган очракта) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлектә читил валютасында йөкләмәләр булган очракта) әлеге статьяның 3 һәм 4 пунктларында билгеләнгәнчиләрне үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карап белән чираттагы финанс елынаһәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренең, физик затларкеремнәренә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланганкуләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмненнән артмаска тиеш.Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясында 4 пунктында караплан чараларкүрелгән очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финансельнина) жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмненнән, физик затлар керемнәренә салымнантүләүләрнең өстәмә нормативлары буенча, кире кайтарылмый торган кертемнәренең һәм (яисә) салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмненнән50 проценттан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәту чыгымнары күләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндәжирле бюджет турындагы карап белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципальбурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына ТатарстанРеспубликасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган ТатарстанРеспубликасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагыкарап (чираттагы финанс елы) белән тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш, моңа Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган чыгымнары күләме керми;

2) чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елында) жирле бюджеттуринда карап белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елында)һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан гомуми салым, салым булмаганкеремнәр күләменең жирле бюджет түләвенең һәм дотацияләрнең еллык суммасы жирле бюджетсистемасы бюджетларыннан чираттагы финанс елына жирле бюджет турында карап белән раслангантүләүләрнең 20 процентыннан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, елның 1гыйнварыннан соң, киләсе финанс елында һәм план чорыннан соң бурычларны вакытыннан алдакаплауга жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алымый.

23статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы

1. Программа чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт,түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәlesh (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәрюнәleshе (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп,

- гарантияләу юнәлешләре(максатлары);
2) гарантияләр һәм алар тәэммин итә торган йөкләмәләр валютасы;
3) гарантияләрнең гомуми күләме;
4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукуы булу (булмау);
5) гарантияләр бирүнен һәм үтәүнен башка шартлары.
2. Муниципаль гаранция муниципаль гаранция белән тәэммин итә торган йөкләмәләркүрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.
3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешлекарарага күшымта булып тора.

24 статья. Муниципаль тышкы алышмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкыалулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында чит илвалютасында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында куллануқысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп итә торган бюджет кредитларыисемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алышмалар программасы белән тубәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп итә торган бюджет кредитлары буенча барлыккакилә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану қысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттанчыт ил валютасында жәлеп итә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финансельнән һәм план чорындагы (чираттагы финанс елында) Жирлек бурычларын каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкыалышмалар программасы жирле бюджет турындагы карага чираттагы финанс елына һәм планчорына (чираттагы финанс елына) күшымта булып тора.

25 статья. Муниципаль эчке алышмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчкеалышмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенчамуниципаль эчке алышмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алышмалар программасы белән тубәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурычийөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алышмаларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре һәм бурыч йөкләмәләрен түләүнен инч чиксроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчкеалышмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагыкарага күшымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычуткәру муниципаль эчке алышмалар программасында чагылмый.

26 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр программы чираттагы финансесында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегенән гыйбарәт, түбәндәгә белешмәләрне күрсәтеп:

1) һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокуки булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациисе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрбәры тик Россия Федерациисе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациисе валютасында муниципаль гарантияләр программы бюджеттурынданы тиешле карага күшымта булып тора.

27 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе

1. Номиналь бәя буенча чираттагы финансесына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елынан) муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең иң чик күләмнәре муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигезендә тиешле бюджет турынданы карар белән билгеләнгән жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләр эмиссиясе процедурасы дәүләт һәм муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең эмиссия үзенчәлекләре һәм мәрәжәгате турында Россия Федерациисе законнары белән жайга салына.

3. Авыл жирлеге исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазыләр муниципаль кыйммәтле кәгазыләр дип таныла.

4. Муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең эмитенты булып жирлекнән Уставы тарафыннан муниципаль алынмаларны гамәлтә ашыру хокуки бирелгән Башкарма комитеты тора.

5. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазыләрнең төрләре һәм аларның эмиссия һәм мәрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациисе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка килешүдән (төп йөкләмәләрдән) барлыккакилгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэммин итә.

2. Муниципаль гарантия принципалның йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэммин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче диссаналган вакыйгалар (хәлләр) һөҗүм итү турында таләпләр күелган очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвеше мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә һәмбашкарыла.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәэммин иткәнйөкләмә буенча субсидия жаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарантның (тиешле гавами-хокукый берәмлек - Район) исеме һәм гарант исеменнән гарантия биргән органның исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганды), төпйөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогы, якларның исемнәре, төпйөкләмәләрнең башка житди шартлары күрсәтелеп);

- 5) гарантия буенча гарант йөклөмәләре күләме һәм гарантиянең инчик суммасы;
- 6) гарантия бирү нигезләре;
- 7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);
- 8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;
- 9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтүвакыты һәм тәртибе;
- 10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;
- 11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөклөмәләрне башкару тәртибе;
- 12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгендә, үтәгендә (башка нигезләрдә туткыттылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәэммин ителгән принципиалның йөклөмәләренеңнинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда киметү нигезләре;
- 13) гарантияне туктату нигезләре;
- 14) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөклөмәләршартлары;
- 15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе) түләгән акчаларны каплау турындағы принципалга карата гарант таләбе булу яисәбулмау;
- 16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукий актларында, гарант исеменнән гарантияне бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокуқын күздә тотмаган муниципальгарантия бары тик хужалык жәмгыяте йөклөмәләре буенча гына бирелергә мөмкин, акцияләренең 100 проценты (өлешләре) муниципаль гарантия бирә торган муниципаль гарантия бирүчегә карый, муниципаль гарантияне күрсәтүче жирилек милкендә була. Нигезен тулысынча яисә өлешчәхосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия принципалга карата гарантның регресссталәбе хокуку белән бирелгән дип санала һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, жирилеадминистрация актларында билгеләнгән срокта гарантның тулысынча яисә гарантиянең нинди дәбулса өлешендә үтәлүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбеталәбенең үтәлүен тәэммин иту принципибының бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэммин итүнетапшырганчы муниципаль гарантияне үтәү рәхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житу белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларынүзгәртергә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәэммин ителә торган принципал (эмитент) йөклөмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алучыга) күчүгә бәйле рәвештә, қыйммәтле кәгазыләр турында Россия Федерациясе гражданнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләрдә гаранттарафыннан (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктының 14 бүлгендә күрсәтелгән төп йөклөмәләршартларында гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук әлегестатьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындағы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принципаломын үтәмәгендә, кире алына.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындағы бенефициарның таләбе (гарантия үтәлеше турындағы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән

тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядәкүрсәтелгән документлар белән курсәтергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү түрындагы шартнамәдә билгеләнгән сротан иртәрәк гарантияне үтәү түрындагы таләпне, шул исәптән, принципиалыйәкләмәләре гарантияләре белән тәэмин ителгән гарантияләрне үтәү срогы якынлашып килүче диссаналган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү түрында бенефициар таләбе куелу түрында принципиалга хәбәритәргә һәм таләпнең күчermәсен принципиалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта курсәтелгән таләпкә күшымта итеп бирелгән документлар һәм таләп гарантиясе гарантиясе һәм аңа күшүп бирелгән документлар белән гарантия башкару түрындагы бенефициарның таләбен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару түрында бенефициарның һәм аңа күшымта итеп бирелгәндокументларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми диптаныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа күшымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдәбулы срогы) бирелгән вакыт тәмамлангандан соң гарантка курсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа күшымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка курсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа күшымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына турыкилми;

4) бенефициар принципиал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципиалгарантияләре белән тәэмин ителгән йәкләмәләрне тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Гарантия үтәлеше түрында һәм (яисә) аңа күшымта итеп бирелгән документлар түрындабенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартлары булмагандип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту түрындахәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципиалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципиал алардан баш тарткан яки үз бурычынтаныган очракта да каршы килү мәгълүматларына хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа күшымта итеп бирелгән документларның үтәлеше түрындабенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән сротка гарантия буенчайәкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йәкләмәсе гарантия белән тәэмин ителгән принципиалның вакыты чыккан йәкләмәләре күләмендә, әмма гарантия күләменнән артык булмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәэмин ителгән принципиалның принципиалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йә курсәтелгән йәкләмәләрне башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан курсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү түрындагы таләпнең булуына карастан);

4) бенефициарның гарантка һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йәкләмәләреннән гарантны азат итү түрындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән,

Россия Федерациисе Бюджеткодексының 1151 статьясында каралған гарантка принципал гарантка мондый гарантия буенчабенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлықка килу өчен нигезләрнең булмавышартларында гарантия кире кагу нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөклөмәсө билгеләнгән вакытта барлықка килмәсө;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәу түрындагы гарантка таләпнебелдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә) бенефициарның һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөклөмәне туктатып яисә аны гамәлдәбулмаган килешү дип тану;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарның гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычларның төп йөклөмәләре буенча гарантка карата таләпләрнең, гарантия, хокуклар һәм (яисә) вазыйфалар буенча таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатыпалучыга) күчүгә бәйле рәвештә, гарантия белән тәэммин ителә торган принципалның (эмитентның) йөклөмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазыләр түрында курсәтелгән таләпләр (хокуклар һәм йөклөмәләр) тапшырылғаннан тыш) башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) башка затка принципал белән бирелгән очракта яисә башка затка хокукларын һәм (яисә) бурычларын (бурычларын) төп йөклөмәләре буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башкагына тапшыру;

9) гарантияне гарантиядә курсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Аның буенча гарант йөклөмәләре туктатылғаннан соң, бенефициар белән гарантия тутукурсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуклар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату түрында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлықка килу түрындабилгеле булган Бенефициар һәм принципал бу түрыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәу принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуын барлықка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганакларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөклөмәләрне үтәубюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәу принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукуын барлықка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбекоуклары гарантка бирелмәсә, мондый муниципаль гарантияне үтәу өчен акчалар тиешле бюджетчыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөклөмәләрнең нинди дәбулса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гаранткабирелгән хокукларны үтәу тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенәалынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэммин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчанбулырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэммин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчанфайдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү түрындагы шартнамәдә билгеләнгән йөклөмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү түрындагы шартнамәдә билгеләнгән жаваплы була.

29. Бензициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә биреләторган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйыммәтле кәгазыләр эмиссиясе нәтиҗәсендә барлыкка килгән йөкләмәләрбуенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджеткодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодыһәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карап белән билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӘЗҮ ҺӘМ КАРАУ

29 статья. Жирлек бюджеты проектын тәзу нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин иту максатларында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектын тәзу - жирлек Башкарма комитетының гадәттән тыш өстенлеге.

Жирлек бюджеты проектын тәзу тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек уставында һәм жирлек Советы каарларында билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча, финанс орган жирлек бюджеты проектын эшләп бетерә торган тәкъдимнәр эшләнә.

30 статья. Жирлек бюджеты проектын тәзу өчен кирәкле белешмәләр

1.

Жирлек бюджеты проектын вакытында һәм сыйфатлы итеп тәзү максатларында жирлек бюджетында һәм жирлек Советы каарларында, жирлеүзидарәорганнарыннан кирәклебелешмәләр алышырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын тәзу түбәндәгеләргә нигезләнә:

- 1) Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасында;
- 2) Татарстан Республикасы Президенты Юлламасында;
- 3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразында;
- 4) бюджет һәм салым сәясәтенең тәп юнәлешләрендә;
- 5) муниципаль программаларда;

6) озак сроклы чорга бюджет фаразында (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты).

31 статья. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы өч елга (чиrottагы финанс елы һәм план чоры) эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

3. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирлек Советына бюджет проектын кертү турында карап кабул ителү белән бер үк вакытта карала.

4. Чирттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Шәһәрнең социаль-икътисадый үсеше фаразына аңлатма языунда фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләрнен,

сәбәпләре һәм факторлары күрсәтелгән алдан расланган параметрлар белән чагыштыру да китерелә.

5. Жирлек бюджеты проектын төзу яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын үзгәрту жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Жирлекнең озак вакытка социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлекнең жирле администрациясе белән Чистай муниципаль районы жирле администрациясе арасында килешү нигезендә Чистай муниципаль районының жирле администрациясе тарафыннан эшләнергә мөмкин.

32 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре жирлек Советына салымнар һәм жыемнар һәм бюджет законнары турындагы карап проектын, шулай ук Россия Федерациясе законнарын, Россия Федерациясе субъектлары законнарын, жирлек Советының муниципаль хокукый актларын һәм Россия Федерациясе бюджет системаы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгеләүче жирлек Советының социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә фаразлана.

33 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру жирлек башкарма комитеты билгели торган тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкарга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль бирене исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

34 статья. Жирлекнең муниципаль программалары

1. Муниципаль программалар жирлек жирлегенең Башкарма комитеты (алга таба -муниципаль программалар) тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары үзләре билгели торган тәртиптәжирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программалар эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәмгамәлгә ашыру турында каарлар кабул иту тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципальхокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан тәэммин итүгә бюджетассигнованиеләре күләме Жирлек башкарма комитетының программаны раслаган муниципальхокукый акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан маддәсе буенча бюджетчыгымнарының тиешле программасы турындагы карап белән раслана.

Финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар чираттагы финанс елыннан башлап жирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланырга тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәя берелә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча жирлек бюджеты турындагы карап проекты кертелүгә бер айдан да соңга калмычка жирлек Советына юлланган көнгә кадәр программаны гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап қыскарту турында карап кабул ителергә мөмкин.

Әлеге карап кабул итегендегі очракта һәм муниципаль контрактлар программаларын үтәугө тәзелгөн очракта, жирлек бюджетында муниципаль контрактларның чыгым йөклөмәләрен үтәугө бюджет ассигнованиеләре каралган, алар буенча яклар аларны туктату турында килемешүгө ирешмәгән.

4. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын ғамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләре каралган, аларны эшләү, раслау һәм ғамәлгә ашыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ғамәлгә ашырыла.

35 статья. Жирлек бюджеты турында карап проектында карау һәм раслау өчен тапшырыла торган күрсәткечләрнең составы

1. Жирлек Советы карапында жирлек бюджеты турындагы каарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) һәм шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Бюджет турындагы карап белән тубәндәгеләр расланы:

1) бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү;

4) бюджет ассигнованиеләрен шәһәр бюджеты акчаларын баш урнаштыручылар, бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясе төрләре төркемнәре буенча бүлү;

5) гавами норматив йөклөмәләренең гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган яисә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансферлар күләме;

7) чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме шәһәр бюджеты чыгымнарның гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган шәһәр бюджеты чыгымнарның исәпкә алмыйча) план чорының икенче елына шәһәр бюджеты чыгымнарның гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансферлар исәбеннән каралган шәһәр бюджеты чыгымнарның исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

9) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, киләсе елның 1 гыйнварына һәм план чорының ел саен, муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп, муниципаль финанс елы торышы буенча;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм жирлек Советы каарларында билгеләнгән шәһәр бюджетының башка күрсәткечләре.

Збүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ һәМ РАСЛАУ

36 статья. Жирлек бюджеты турында карап проектын жирлек Советы каравына кертү

1. Жирлек Башкарма комитеты авыл жирлек Советына агымдагы елның 15 ноябренә кадәр жирлек бюджеты турындагы карап проектын кертә.
2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына әлеге Нигезләмәнен 35 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар бирелә.

4бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН ҮТӘУ

37 статья. Бюджетны үтәу нигезләре

Жирлек бюджетын үтәу жирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәэммин ителә.

Жирлек бюджетын үтәүне оештыру жирлек Башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәу жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

38 статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү, раслау һәм аңа үзгәрешләр керту жирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган курсәткечләре жирлек бюджеты турындагы жирлек Советы каарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советы каарына үзгәрешләр керту турында каар кабул ителгән очракта, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертелә.

3. Жыелма бюджет язмасына жирлек Башкарма комитеты житәкчесе каарлары нигезендә, бюджет турындагы каарга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- бюджет ассигнованиеләре гавами норматив бурчларны үтәу өчен каалган, - агымдагы финанс елында аларны үтәу өчен бюджет турындагы каар белән расланган ассигнованиеләренең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбенә аны 5 проценттан артмаган очракта;

- бюджет акчаларын алучылар, шулай ук муниципаль мөлкәтне тапшыруга бәйле рәвештә тәп бүлүчеләр (булүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта;

- жирле бюджет акчаларына түләттерүне күздә тотучы актларны үтәгән очракта;

- резерв фонdlары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет турындагы каарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләре яңадан бүленгән очракта;

- бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бүлешкән очракта, бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме турында каар белән каалган чикләрдә бюджет ассигнованиеләренең тәп курсәтмәсенә тиешле финанс елына муниципаль хезмәт күрсәтүләргә бюджет акчалары бүлеп бирелгән очракта;

- максатчан билгеләнешле физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы каар белән расланган күләмнәрдән тыш субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар һәм кире кайтарылмыр торган керемнәр алган очракта, шулай ук күрсәтелгән чаралар кыскартылган (ихтияжны кире кайтарган) очракта;

-муниципаль учреждениеләр тибы һәм муниципаль унитар предприятиеләренең оештыру-хокукый рәвеше үзгәргән очракта;

- агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре төзелгән муниципаль контрактлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә түләүгә арттырылган очракта, хисап финанс елында шушы муниципаль контрактларның шартлары нигезендә әлеге каар белән билгеләнгән таләпләр нигезендә күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре шушы финанс елы башына файдаланылмаган калдыктан артмаган күләмдә түләнергә тиеш;

- бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән һәм муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга

субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) бирелгән очракта, капиталъ кертемнәрне гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итү ысулы үзгәргәндә, капиталъ кертемнәрне гамәлгә ашыруга бюджет инвестицияләре һәм субсидияләр бирү тәртибенә үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән муниципаль милеккә капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр, муниципаль контрактлар яисә субсидияләр бирү турында килешүләр кертелгәннән соң.

Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары жирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләрдә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керү бюджет турынdagы карап белән расланган бюджет ассигнованиеләре куләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа ярашлы рәвештә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керү бюджет турынdagы карап белән расланган чыгымнарның гомуми куләмен арттырып башкарлырыга мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә гавами норматив бурычларны үтәүгә һәм бюджет турынdagы карага үзгәрешләр кермичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен муниципаль бурычка хезмәт күрсәтугә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү рәхсәт ителми.

4. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бюджет акчаларының төп бүлүчеләре, бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), жирлек бюджеты чыгымнары чыгымнары классификациясенең чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзу һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясенең элементлары (ярдәмче төркемнәре һәм элементлары) төрләре кодлары, дәүләт идарәсе секторының операцияләр классификациясе чыгымнары кодлары буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау, шул исәптән бюджет чыгымнарның төрле максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре, дәүләт идарәсе секторының, бюджет акчаларының төп күрсәткечләрен классификацияләү төркемнәре һәм статьялары өчен дифференциацияләнгән булуты каралырга мөмкин.

39 статья. Касса планы

1. Касса планын төзу һәм алып бару жирлек Башкарма комитетеси тарафыннан башкарлыла.
2. Касса планында жирлек бюджетының бердәм счетында калган средстволар белән идарә итү операцияләрен гамәлгә ашыруга кулланыла торган акчаларның инчик куләме билгеләнә.
3. Жирлек Башкарма комитетеси касса планын төзу һәм алып бару тәртибен, шулай үк бюджет акчаларын баш администратор тарафыннан бюджет керемнәренең баш администраторы тарафыннан касса планын төзу һәм алып бару өчен кирәклө белешмәләрне финанслау чыганакларының баш администраторы тарафыннан тапшыру составын һәм срокларын билгели.
4. Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттан касса түләүләрен фаразлау, муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтуләр сатып алуны планлаштырганда төzelгән муниципаль контрактлар, шартнамәләр буенча акча йөкләмәләрен түләү срокларын һәм куләмнәрен исәпкә алыш, төzelә.

40 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Бюджетның керемнәр буенча үтәлеше түбәндәгеләрне күздә tota:

агымдагы финанс елында Россия Федерациисе Бюджет кодексында билгелөнгөн жирлек Советы карары һәм Татарстан Республикасының башка законнары турындагы карары һәм жирлек Советы карарлары белән Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән Федераль казначылык органнары һәм бюджетка башка кертемнәр нормативлары буенча бүленә торган Россия Федерациисе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка керемнәр бүлүдән жирлек бюджетының бердәм счетына керту;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтегендә суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтегендә суммалар процентлар суммасы;

Россия Федерациисе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтегендә суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациисе бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәрен төгәлләштерүү;

Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бер счетыннан арттырылган яисә артык түләтегендә салымнар, җыемнар һәм бүтән түләүләрне кире кайтаруны (исәпләүне, төгәлләштерүне) гамәлгә ашыру өчен кирәkle артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтегендә суммаларга, Россия Федерациисе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетыннан күчерү.

41 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү тәртибе, Россия Федерациисе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тота:

- 1) бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;
- 2) акчалата йөкләмәләрне раслау;
- 3) акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында һәм бюджет йөкләмәләре лимитларының планлы чорында аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар яисә Россия Федерациисе законнары, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләүне санкцияләү өчен кирәkle, ә түләү документлары нигезендә оператив-эзләү чараларын үтәүгә бәйле очракларда түләү йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Жирлек Башкарма комитеты бюджет һәм акча йөкләмәләрен исәпкә куйганда, акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләгәндә әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртип нигезендә түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләренең яисә бюджет ассигнованиеләренең тиешле лимитларыннан бюджет йөкләмәләрен арттырмау, шулай ук бюджет чыгымнары мәгълүматларының туры килүе;

тиешле бюджет йөкләмәсе исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындагы мәгълүматка туры килүе;

түләү документында күрсәтелгән мәгълүматның акчалата түләү, акчалата йөкләмә турында мәгълүмат белән туры килүе;

акча йөкләмәләре барлыкка килүне раслаучы документлар булу.

Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән һәм әлеге статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә әлеге пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә рәвештә башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган

контрактлар реестрында муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турындагы белешмәләрнең туры килүен тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет ассигнованиеләре бюджет акчаларын алучыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау жирлек бюджетының физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халыкара хокук субъектлары файдасына бердәм счетыннан акчаларны исемлекләүне раслый торган түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәүне раслаучы башка документларны тикшеру.

42 статья. Бюджет язмасы

1. Төп бүлүчеләрнең (боеручыларның) бюджет язмаларын төзу һәм алыш бару тәртибе аларга үзгәрешләр кертүне дә кертең, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары расланган җыелма бюджет язмасы һәм жирлек башкарма комитеты раслаган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм ана үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет язмаларының чыгымнар һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары күрсәткечләре ведомство буйсынуындагы күрсәтмәчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә.

Бюджет язмаларын төзу һәм алыш бару тәртибе чыгымнарының ярдәмчे төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларын детальләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенең (курсәтмә бирүчесенең) хокуқын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча расланган бюджет язмасы күрсәткечләрен җыелма бюджет язмасы күрсәткечләренә туры китереп үзгәрту, җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасына бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрту рәхсәт ителми.

43 статья. Жирлек бюджетының чыганаклар буенча үтәлеше бюджет кытлыгын финанслау

1. Жирлек бюджетын бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча үтәү жирлек башкарма комитети билгеләгән тәртиптә жыелма бюджет язмасына ярашлы рәвештә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы, администраторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү жирлек башкарма комитети билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

44 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Жирлек башкарма комитети билгеләгән тәртиптә чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, курсәтмә бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга раслау һәм житкерү үзүндә тотылыша мәмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата агымдагы финанс елы башыннан сизелерлек яисә квартал саен үсә баручы нәтижәгә йә төп бүлүчеләрне, бюджет акчаларын алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә тиешле кварталга билгеләнә.

45 статья. Бюджетны үтәгәндә бюджет түрында карап белән расланган керемнәрдән фактически файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә доходларның гомуми күләмен бюджет түрындагы карап белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрындагы карага муниципаль алымаларны биләүгә, муниципаль бурычларны каплауга, шулай ук расланган жыелма бюджет язмасында караплан күләмдә бюджет ассигнованиеләре үтәлешенә караплан очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә үзгәрешләр кертмичә, жирлек башкарма комитети тарафыннан жибәрелергә мәмкин.

2. Физик һәм юридик затлардан субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм кире кайтарылмый торган башка бюджетара трансферларның максатчан билгеләнеше булган, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына керә торган, бюджет үтәлеше түрында жирлек Советы каары белән расланган керемнәр бюджеты түрында бюджеттан тыш алынган фактта, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет түрында жирлек Советы каарына үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керте, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар бирү максатларына ярашлы рәвештә бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

46 статья. Агымдагы финанс елын тәгәлләү

Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында курсәтелгән операцияләрдән тыш, бюджет үтәлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәлеше операцияләрен тәгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә жирлек Башкарма комитети тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

47 статья. Агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрында жирлек Советы каарына үзгәрешләр керту

1. Жирлек Башкарма комитеты әлеге каарны хокукий жайга салу предметы булган барлық мәсъәләләр буенча жирлек Советы каарына агымдагы финанс елына һәм план чорына үзгәрешләр көртү түрүнде каар проектын эшли һәм жирлек Советына тәкъдим итә.

Күрсәтелгән каар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанс елының үткән хисап чорындагы жирлек бюджеты үтәлеше түрүнде белешмәләр;

2) агымдагы финанс елында жирлек бюджетының көтөлгән үтәлешен бәяләү;

3) агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты түрүнде жирлек Советы каарына тәкъдим ителә торган үзгәрешләрнең нигезле аңлатмасы.

Бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛЫЛЫГЫН ТӘЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРУ, КАРАУ һәМ РАСЛАУ

48 статья. Бюджет исәбенә алу һәм бюджет хисаплышы нигезләре

1. Бюджет исәбенә алуның һәм бюджет хисаплышының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәпкә алуы финанс һәм финанс булмаган активларның һәм йөкләмәләрнең торышы түрүнде, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр түрүнде акчалата чагылышта мәгълүматны жыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәпкә алуы Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе хисаплары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплышы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) бюджет үтәлеше түрүнде хисап;

2) бюджет үтәлеше балансы;

3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре түрүнде хисап;

4) акча ҹараларының хәрәкәте түрүнде хисап;

5) аңлатма языу.

4. Бюджет үтәлеше түрүнде хисапта Россия Федерациясенең бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау көремнәре, чыгымнары һәм чыганаклары буенча бюджет үтәлеше түрүндагы мәгълүматлар бар.

5. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (булүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет көремнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда жирлек башкарма комитетында бюджет хисабын тапшыра.

6. Жирлек бюджет хисабы төп администраторларының жыелма бюджет хисабы нигезендә жирлек башкарма комитеты тарафыннан төзелә

акчалар жирлек башкарма комитеты житәкчесенә тапшырыла.

7. Шәһәрнең бюджет хисабы еллык. Бюджет үтәлеше түрүнде хисап квартал саен исәпләнә.

8. Шәһәр бюджетының үтәлеше түрүнде еллык хисаплар жирлек Советы каарлары белән расланырга тиеш.

49 статья. Уткәру түрүнде еллык хисапны тышкы тикшеру жирлек бюджеты

1. Жирлек бюджетының үтәлеше түрүнде еллык хисап, аны караганчы, жирлек Советында тышкы тикшеру узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш

администраторларының бюджет хисабын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллық хисапның тышкы тикшерүе контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы тикшерү өчен Контроль-ревизия комиссиясенә тубәндәгеләр тапшырыла:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнен финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;

5) шәһәр жирлегенен аңа агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмычка бәяләмәгә әзерләнү өчен аңлатма язуы. Жирлек бюджетын үтәү турында еллық хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срока уздырыла.

5. Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елның 1 апреленнән дә соңга калмычка тышкы тикшерү өчен контроль-ревизия комиссиясенә еллық бюджет хисабын тапшыра.

6. Бюджетның үтәлеше турында еллық хисапка бәяләмә контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек башкарма комитетына бер үк вакытта юллама белән тапшырыла.

50 статья. Жирлек Советы бюджетының үтәлеше турында еллық хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтәлеше турында еллық хисап Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек бюджетының үтәлеше турындагы еллық хисап белән бер үк вакытта жирлек башкарма комитеты тубәндәгеләрне тапшыра:

- 1) жирлек Советының бюджет үтәлеше турындагы карапы проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләренен үтәлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитлары бирү һәм аларны каплау турында хисап;
- 4) эчке бурычның торышы турында хисап;
- 5) аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Шәһәр Советы Контроль-ревизия комиссиясе бәяләмәсен алганнын соң шәһәр бюджетының үтәлеше турындагы хисапны карый.

Бюджет үтәлеше турындагы еллық хисапны карау нәтижәләре буенча шәһәр Советы бюджет үтәлеше турындагы карапы раслау яисә кире кагу турында карап кабул итә.

Жирлек Советы бюджет үтәлеше турында карап кире кагылган очракта, ул курсәткечләрне дөрес чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срока кабат тапшыру өчен кайта.

4. Шәһәр бюджетының үтәлеше турында еллық хисап жирлек Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмычка тапшырыла.

51 статья. Жирлек бюджетының үтәлеше турында карап

1. Жирлек бюджетының үтәлеше турындагы карап белән, керемнәрнен, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджетның үтәлеше турында хисап раслана.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджетының үтәлеше турындагы карапга карата аерым күшүмталар белән тубәндәге курсәткечләр раслана:

- 1) бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- 2) жирлек бюджеты акчаларының баш бүлүчеләре буенча бюджет чыгымнары;

3) бюджетлар чыгымнары классификациясенең бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

52 статья. Муниципаль контроль төрләре

1. Муниципаль финанс контроле гавами норматив йөкләмәләрне һәм физик затларга муниципаль берәмлек бюджетыннан башка түләүләр буенча йөкләмәләрне үтәүне, шулай ук муниципаль контрактлар, бюджеттән акчалар бирү түрүнда шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәэммин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле контроль-ревизия комиссиясенең (алга таба - тышкы муниципаль финанс контроле органы) контроль эшчәnlеге булып тора.

3. Бюджет хокук мәнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле жирлек башкарма комитетының, шәһәрнең жирле үзидарә органнарының, жирлек бюджетын казначылык белән үтәү органының контроль эшчәnlеге булып тора.

4. Башлангыч контроль жирлек бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәту һәм кисәту максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алдагы контроль аларны үтәүнен законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дәреслеген билгеләү максатларында шәһәр бюджетын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.

53 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысууллары

Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысууллары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

54 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясе вәкаләтләре

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясенең вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәnlегенең гомуми принциплары түрүнда» гы бномерлы Федераль законы нигезендә билгеләнә.

55 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

җайга сала торган бюджет хокук мәнәсәбәтләре нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тору, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык хисабына һәм бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгын төзүгә һәм тапшыруга карата таләпләрне билгеләү;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами норматив йөкләмәләр һәм башка түләүләр буенча йөкләмәләр, шулай ук тиешле бюджеттән, муниципаль контрактлардан акчалар бирү түрүнда шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттән акчалар бирү түрүндагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төzelгән шартнамәләренең (килешүләрнең) шартларын, шулай ук

әлеге Кодекста каралған очракларда муниципаль контрактларны үтәу максатларында төзелгөн шартнамәләрнен (килешүләрнен) шартларын тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгөн акчалар) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турынданы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны, биремнәрне башкару турынданы хисапларның, акчаларны бюджеттан бирү күрсәткечләренең күрсәткечләренә ирешү турынданы хисапларның, хисапларның дәреслеген тикшереп тору;

сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турынданы Россия Федерациясе законнарында каралған контролль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда:

тишерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, күзаллаулар һәм (яисә) күрсәтмәләр жибәрелә;

мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында финанс органнарына хәбәр ителә;

административ хокук бозулар турынданы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамәлгә ашырыла;

тишерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәру өчен кирәkle эксперплар үткәру (оештырыла);

эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәkle мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турынданы Россия Федерациясе законнары, закон белән саклана торган башка сер турынданы Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына даими кереп йөру мөмкинлеге барлыкка килә;

Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә муниципаль ихтыяжларны гамәлгә яраксыз дип тәэммин итү өчен товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуларны тану турынданы дәгъвалар судка жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе жирле администрацияләрнен муниципаль хокукый актлары, шулай ук эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибендә тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәру нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының хокукларын һәм бурычларын, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокукларын һәм бурычларын, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының гамәлгә ашырыла торган тикшерүләрне, ревизияләрне һәм тикшерүләрне оештыру-техник тәэммин итү буенча хокукларын һәм бурычларын уздыру турында каар кабул итәргә вәкаләтле вәкил затлары исемлеге булырга тиеш.

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары жирле үзидарәнен аерым муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

56 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану вәкаләтләре

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән каарларны үзгәрту (гамәлдән чыгару) турында каар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә мәжбүриләүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында каар кабул итә, шулай ук күрсәтелгән каарларны үзгәрту (кире кагу) турында каар кабул итүнең кучермәләрен муниципаль финанс контроле органына һәм күрсәтелгән каарларда мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турынданы каарларда күрсәтелгән каарларны үзгәрту (баш тарту) турында каар кабул итә.

2. Мәжбүриләунең бюджет чарапарын куллану түрүндагы каарда күрсәтелгән мәжбүр итү чарапарын куллану түрүнде хәбәрнамәдә күрсәтелгән мәгълүматны, бюджет бозучы контроль объектын, бюджет дәрәжәсендә мәжбүр итү һәм аны үтәү срокларын күздә тотарга тиеш.
3. Жирлек Башкарма комитеты бюджет чарапарын куллану түрүнде каар кабул итү яисә кулланудан баш тарту түрүнде каар кабул итү максатларында муниципаль финанс контроле органына мәжбүр булуның бюджет чарапарын куллану түрүнде хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү түрүнде, аны алганнан соң 30 календарь көн дәвамында запрос жибәрергә хокуклы.
4. Жирлек Башкарма комитеты күрсәтелгән каарны үзгәртү (гамәлдән чыгару) түрүнде каар кабул итүнең бюджет чарапарын куллану түрүнде каарны тиешле тәртиптә, күрсәтелгән каарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) түрүнде каар кабул итүнең бюджет чарапарын куллану тәртибендейти.